

دوره جامع پایتون: بخش یادگیری ماشین جلسه بیستم

دكتر ذبيح اله ذبيحي

درخت تصمیم Decision Tree

• درخت تصمیم نقشهای از نتایج احتمالی یکسری از انتخابها یا گزینههای مرتبط بهم است به طوری که به یک فرد یا سازمان اجازه می دهد تا اقدامات محتمل را از لحاظ هزینهها، احتمالات و مزایا بسنجد.

• درختهای تصمیم می گویند زیرا می توانند یک تصمیمِ خاص (مثلاً اینکه به یک شخص وام بدهیم یا نه) را بر اساس اطلاعات گذشته اتخاذ کنند.

• درخت تصمیم گیری ساختار شرطی (if ....then ...else) را دارد. این ساختار Treeرا برای مسئله های دسته آلوی ساختار برنامه ها به ساگی مناسب می کند. همچنین برای مسئله های دسته بندی براساس ویژگی های داده ها مناسب است. برای مثال به طور مؤثر برای تعیین گونه های یک حیوان مورد استفاده قرار بگیرد.

درخت تصمیم چگونه کار میکند؟

• کسانی که بازی بیست سوالی انجام داده اند به سادگی میتوانند درخت تصمیم گیری را در ک کنند. در این بازی یک نفر موضوع خاصی را در ذهن خود در نظر میگیرد و شخص دیگری سعی میکند با پرسش تعدادی سوال که جواب آنها بلی و خیر است موضوع مورد نظر شخص اول را شناسایی کند. در درخت تصمیم نیز تعدادی پرسش وجود دارد و با مشخص شدن پاسخ هر سوال یک سوال دیگر پرسیده میشود. اگر سوالها درست و سنجیده پرسیده شوند، تعداد کمی از پرسشها برای پیش بینی رکورد جدید کافی می باشد.

انواع متغیرها در درخت تصمیم

- متغیرهای عددی یا پیوسته: مانند سن، قد، وزن و... که مقدار خود را از مجموعه اعداد حقیقی می گیرند.
- متغیرهای ردهای یا گسسته : مانند نوع، جنس، کیفیت و... که بهصورت دو یا چند مقدار گسسته هستند. در مواردی مانند آیا این شخص دانشآموز است؟ که دو جواب بله و خیر داریم، این متغیر از نوع طبقهای خواهد بود.

- متغیرهای مستقل، متغیرهایی هستند که مقدار آنها، مبنای تصمیم گیری ما خواهند بود و متغیر وابسته، متغیری است که بر اساس مقدار متغیرهای مستقل، باید مقدار آنرا پیشبینی کنیم. متغیرهای مستقل با گرههای میانی نشان داده میشوند و متغیرهای وابسته، با برگ نشان داده میشوند. حال هر یک از این دو نوع متغیر مستقل و وابسته، میتواند گسسته یا پیوسته باشد.
- چنانچه متغیری وابسته عددی باشد دسته بندی ما یک مساله رگرسیون و چنانچه طبقهای باشد، دسته بندی از نوع، ردهبندی Classification است.

اصطلاحات مهم مربوط به درخت تصميم

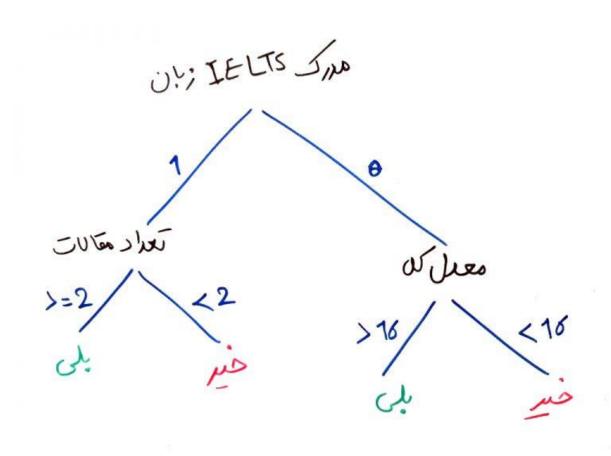
- گره ریشه: این گره حاوی تمام نمونههای موجود هست و سطح بعدی اولین تقسیم مجموعه اصلی به دو مجموعه همگن تر است. گره تصمیم: زمانی که یک گره به زیرگرههای بعدی تقسیم میشود، آن را یک گره تصمیم مینامیم.
- برگ / گره پایانه: گرههایی که تقسیم نمیشوند یا به عبارتی تقسیم پیاپی از طریق آنها پایان مییابد، برگ یا گره پایانه نام دارند.
- هرس کردن: هنگامیکه ما از یک گره تصمیم، زیر گرهها را حذف کنیم، این عمل هرس کردن نامیده می شود. درواقع این عمل متضاد عمل تقسیم کردن است.
  - انشعاب / زیردرخت: بخشی از کل درخت را انشعاب یا زیر درخت می گویند.
- گرههای پدر و فرزند: گرهای که به چندین زیر گره تقسیم میشود را گره والد یا گره پدر برای زیر گرههای آن میگویند. درحالی که زیر گرههایی که والد دارند، به عنوان گرههای فرزند شناخته می شوند.

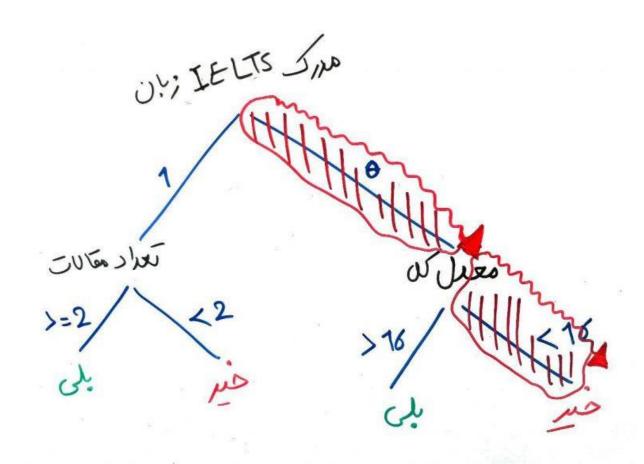
• درخت تصمیم گیری سه نوع Node (گِره) مختلف وجود دارد که عبارتند از:

- – نُودهای تصادفی
- – نُودهای تصمیم گیری
  - – نُودهای پایانی

- با استفاده ها از داده های موجود از جدول (دادههای مختلف دانشجوهای قبلی) و مدل درخت تصمیم گیری تعیین کنید که آیا دانشجوی جدیدی که معدل ۱۵.۵ دارد، تعداد ۵ مقاله ارائه کرده است ولی مدرک IELTSزبان ندارد. همچنین ۳ سال سنوات تحصیلی دارد. در آزمون دکتری قبول می شود یا خیر؟
- هر ردیف (اطلاعات دانشجوی سال قبل)۴ ویژگی دارند. ۱. معدل کل (عدد) ۲. تعداد مقالات (عدد) ۳. مدرک IELTSزبان دارند (۰ یا ۱)؟ ۴. سنوات تحصیلی (عدد). و همچنین یک ستون برچسب که اگر دانشجو در در مقطع دکتری قبول شده بود، بلی و اگر قبول نشده بود، خیر است

	معدل کل	تعداد مقاله	مدرک زبان	سنو ات تحصيلي	دکتری قبول شده؟
	محدل عن	-dax 3/32	سرت رین	سوات تعتقيق	دسری بیون سده.
١	19/0	٣	,	٣	١
۲	19/0	•	١	۴	
٣	10	•	•	٣	
		u.			
۴	١٧	۲	,	۲/۵	1
۵	۱۸/۵	۲	•	۲/۵	1
Ŷ	10/0	١	`	۲/۵	
Y	19	٣	١	٣	,

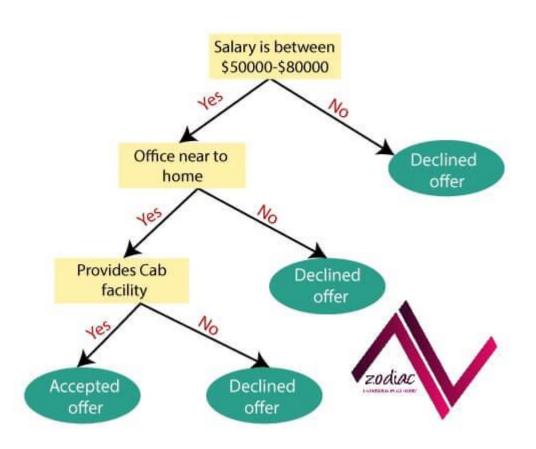
• درخت تصمیم ساخته شده به ما می گوید که این دانشجو احتمالاً نمی تواند در آزمون دکتری قبول شود. این طبقه بندی با استفاده از درختی که توسط داده های گذشته ساخته بود، انجام شد.

```
import matplotlib.pyplotas plt
from sklearn.treeimport DecisionTreeClassifier
from sklearn.treeimport plot_tree
=[[19.5,3,1,3],[16.5,0,1,4],[15,0,0,3],[17,2,1,2.5],[18.5,2,0,2.5],[15.5,1,1,2.5],[19,3,1,3]]
y = [1,0,0,1,1,0,1]
model= DecisionTreeClassifier()
model.fit(x, y)
print(model.predict([[15.5,5,0,3]]))
plot_tree(model)
plt.show()
```

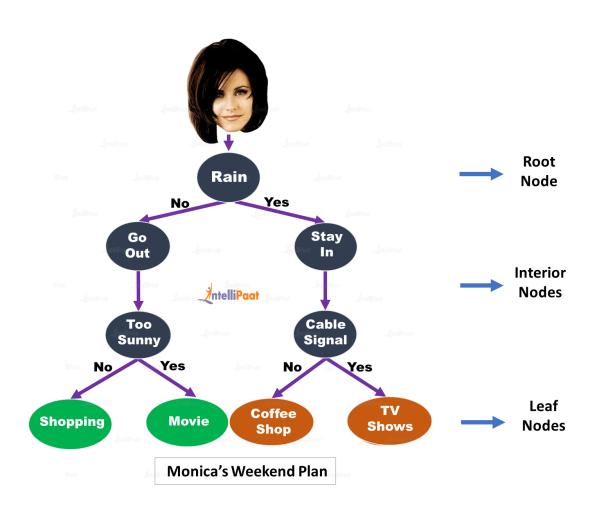
• مثلا فرض کنید میخواهید در خصوص احتمال بارش باران و پیش بینی و تصمیم اینکه چتر همراه خودتان بیرون ببرید یا نه تصمیم بگیرید. این سوال از خودتان مطرح میکنید که الان چه فصلی است ، بهار ، تابستان ، پاییز یا زمستان. حال تصمیم شما انشعاب پیا می کند ، ممکن است بگویید الان تابستان است و احتمال باران آمدن صفر است پس بدون شک تصمیم بعدی این است که چتر همراه خود نبرید. اما اگر زمستان باشد ، به سراغ سوال بعدی می روید ، که آیا آسمان ابری است یا صاف ؟؟؟ اگر آسمان صاف باشد مثلا احتمال بارش ۲۰٪ است و شاید چتر نبرید اما اگر ابری باشد احتمال بارش ۹۰٪ است پس بدون شک چتر ببرید.

• مثال بالا یک مثال ساده بود که تنها ۲ معیار فصل و ابری بودن در ان بود هر چند می شد این معیار ها بسیار زیاد باشند و یک درخت بزرگ شکل بگیرد.

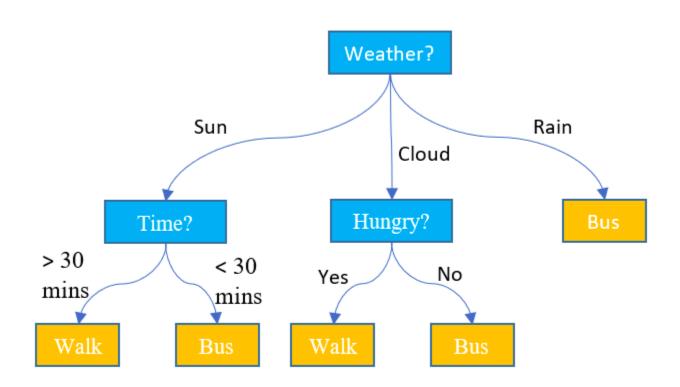
تمرین

- حال قوانین و دانش درخت در اصل بصورت زیر است :
- اگر حقوق بین ۵۰ –۸۰ هزار دلار نباشد پیشنهاد رد است
- اگرحقوق بین ۵۰–۸۰ هزار دلار باشد و دفتر کنار خانه نباشد ، پیشنهاد رد می شود
- اگر حقوق بین ۵۰ ۸۰ هزار دلار باشد ، دفتر کنار خانه باشد ، امکانات فراهم نشود ، پشنهاد رد است
- اگر حقوق بین ۵۰ ۸۰ هزار دلار باشد ، دفتر کنار خانه باشد ، امکانات فراهم شود ، پیشنهاد قبول می شود

- تعیین خریداران احتمالی یک محصول با استفاده از داده های جمعیتی برای هدفمند کردن بودجه تبلیغات محدود
- پیش بینی احتمال تقاضای وام گیرندگان با استفاده از مدل های پیش بینی شده از سابقه وام گیرندگان
- کمک به اولویت بندی روش های درمان بیماران اورژانسی با توجه به سن، سابقه، فشار خون، جنسیت، محل و شدت درد....
  - ارزیابی فرصت های توسعه برند برای یک تجارت با استفاده از داده های فروش تاریخی

ادامه درخت تصمیم گیری

- مجموعه داده به دو بخش دادههای «آموزش» (Training) و «آزمون» (Test) تقسیم می شود، مدل روی دادههای آموزش ساخته و صحت این مدل در مقابل دادههای «آزمون» آزموده می شود.
- برای ایجاد یک درخت تصمیم، همه ی دادهها باید عددی باشند. داده های غیر عددی را باید تبدیل به عدد کرد.
- خواهید دید که اگر درخت تصمیم را به تعداد دفعات کافی اجرا کنید، نتایج مختلفی به شما ارائه میدهد، حتی اگر دادههای یکسان به آن دهید. این مسئله به این دلیل است که درخت تصمیم یک پاسخ قطعی ۱۰۰٪ به ما نمیدهد. این پاسخ بر پایه احتمال یک خروجی است و پاسخ متفاوت خواهد بود.

- هدف: ایجاد یک مدل درخت تصمیم در پایتون تا تعیین کند که آیا داوطلبان در یک دانشگاه معتبر پذیرفته می شوند یا خیر.
  - دو نتیجه احتمالی وجود دارد: پذیرفته شده (۱) در مقابل رد شده (۰)
  - سپس می توان یک رگرسیون لجستیک در پایتون ایجاد کرد ، جایی که:
- متغیر وابسته نشان می دهد که آیا فرد پذیرفته می شود. و ۳ متغیر مستقل نمره GMAT، معدل (GPA)و سالها سابقه کار هستند

gmat	gpa	work_experience	admitted
780	4	3	1
750	3.9	4	1
690	3.3	3	0
710	3.7	5	1
680	3.9	4	0
730	3.7	6	1
690	2.3	1	0
720	3.3	4	1
740	3.3	5	1
690	1.7	1	0
610	2.7	3	0
690	3.7	5	1
710	3.7	6	1
680	3.3	4	0
770	3.3	3	1
610	3	1	0
580	2.7	4	0
650	3.7	6	1
540	2.7	2	0
590	2.3	3	0
620	3.3	2	1
600	2	1	0
550	2.3	4	0
550	2.7	1	0
570	3	2	0
670	3.3	6	1
660	3.7	4	1
580	2.3	2	0
650	3.7	6	1
660	3.3	5	1
640	3	1	0
620	2.7	2	0
660	4	4	1
660	3.3	6	1
680	3.3	5	1
650	2.3	1	0
670	2.7	2	0
580	3.3	1	0
590	1.7	4	0
690	3.7	5	1

بخش اول بارگذاری داده ها و متغیرها

```
import pandas as pd
candidates = {'gmat':
[780,750,690,710,680,730,690,720,740,690,610,690,710,680,770,610,580,650,540,590,620,600,55
0,550,570,670,660,580,650,660,640,620,660,660,680,650,670,580,590,690],
'gpa':
[4,3.9,3.3,3.7,3.9,3.7,2.3,3.3,3.3,1.7,2.7,3.7,3.7,3.3,3.3,3.2.7,3.7,2.7,2.3,3.3,2,2.3,2.7,3,3.3,3.7,2.3,3.
7,3.3,3,2.7,4,3.3,3.3,2.3,2.7,3.3,1.7,3.7
'work experience': [3,4,3,5,4,6,1,4,5,1,3,5,6,4,3,1,4,6,2,3,2,1,4,1,2,6,4,2,6,5,1,2,4,6,5,1,2,1,4,5],
'admitted': [1,1,0,1,0,1,0,1,1,0,0,1,1,0,1,0,0,1,0,0,1,0,0,0,0,1,1,0,1,1,0,1,1,0,0,1,1,1,0,0,0,0,1]
df= pd.DataFrame(candidates,columns= ['gmat', 'gpa', 'work_experience', 'admitted'])
X = df[['gmat', 'gpa', 'work experience']]
y = df['admitted']
```

بخش دوم: فراخوانی مدل درخت تصمیم گیری

from sklearn.model_selection import train_test_split from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier

```
X_train,X_test,y_train,y_test=
train_test_split(X,y,test_size=0.25,random_state=0)
model= DecisionTreeClassifier()
model.fit(X_train,y_train)
```

بخش سوم: تعبین صحت داده های آموزش و آزمون

```
print("Training set accuracy: {:.3f}".format(model.score(X_train, y_train)))
print("Test set accuracy: {:.3f}".format(model.score(X_test, y_test)))
```

بخش چهارم: پیش بینی

y_pred=model.predict(X_test)
print(y_pred)

بخش بنجم: خطای مقدار پیش بینی از مقدار واقعی

import numpy as np
percentageerror_tree=(y_test-y_pred)
print(np.mean(percentageerror_tree))

بخش ششم: رسم درخت تصمیم

```
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.tree import plot_tree
plot_tree(model)
plt.show()
```

الگوریتم انزدیک ترین همسایه (KNN)

• فرض کنید شما یک فروشگاه مواد غذایی و دو دسته مشتری دارید، مشتریان دسته اول، کسانی هستند که بیشتر از ۱۰۰ هزار تومان در هر بار مراجعه از شما خریداری می کنند و دستهی دوم مشتریانی هستند که در هر مراجعه معمولاً کمتر از ۱۰ هزار تومان خرید می کنند. شما که فروشنده ی با تجربهای هستید، به سبب چند سالی که در این مغازه فعالیت دارید می دانید که مشتریان دستهی اول خانمهایی هستند که سن بالای ۴۰ سال دارند و با اتومبیل به فروشگاه شما می آیند (مثلاً در مراجعهی آنها به این الگو دقت کردهاید). و دستهی دوم، یعنی همان مشتریانی که کمتر از ۱۰ هزار تومان از شما خریداری می کنند. معمولاً آقایانی هستند که سن زیر ۲۵ سال دارند و بدون اتومبیل به فروشگاه می آیند. حال فرض کنید، یک مشتری جدید به فروشگاه آمده است. این شخص یک خانم ۴۵ ساله است که با اتومبیل خود به فروشگاه آمده. شما این مشتری جدید را در کدام دسته (با توجه به مشتریان قبلی) قرار میدهید؟ انتظار دارید که این شخص چقدر از شما خرید کند؟

• قطعاً بدون فکر کردن، دسته ی اول را برای پاسخ به سوالِ بالا انتخاب می کنید. دلیل آن بسیار ساده است. این خانم ۴۵ ساله با اتومبیل، بسیار نزدیک تر به مشتریانِ دسته ی اول است تا مشتریانِ دسته ی دوم (دسته ی دوم، آقایانی بودند که زیر ۲۵ سال سن داشتند و بدون اتومبیل به فروشگاه می آمدند). واژه نزدیک تر، در واقع پایه ی عملیات طبقه بندی نزدیک ترین همسایه می باشد. در این الگوریتم، هر کدام از نمونه های جدید (مثلاً مشتری های جدید) با تمامی نمونه های قبلی که نزدیک تر باشند، به آن دسته از نمونه ها تعلق می گیرند. این دقیقاً همان کاری است که در مثال اول توسط فروشنده ی با تجربه ی فروشگاه مواد غذایی انجام شد.

• فرض کنید شما مدیریت یک بانک را بر عهده دارید و میخواهید از بین کسانی که درخواست وام کردهاند، آن هایی را انتخاب کنید که به احتمال زیاد میتوانند وام خود را بازگردانند. فرض کنید برای این کار یک دیتاست از مشتریان قبلی خود که وام گرفتهاند را آماده کردهاید و به هر کدام از این مشتریان یک برچسب بله (یعنی توانستهاند وام را بازگردانند) و خیر (یعنی نتوانستهاند وام را بازگردانند) نسبت دادهاید. توجه کنید که اینها مشتریانِ قبلی شما هستند که وضعیت برگرداندن وام توسط آنها مشخص شده است. هر کدام از مشتریهای شما هم ۲ ویژگی دارد. ویژگی اول: خانه از خود دارد یا خیر (۰ به معنی خانه نداشتن و ۱ به معنی داشتن خانه از خود است)؟ ویژگی دوم: چند سال است که مشتری بانک است (یک عدد بزرگتر از ۰)؟ هر کدام از این ویژگیها برای تمامی مشتریان تکرار می شوند. نگاهی به شکل زیر بیندازید (یک دیتاست با ۶ نمونه و ۲ بعد و دارای برچسب):

• حال فرض كنيد دو مشتري جديد با ويژگىهايى مطابق با جدول زير متقاضى جديدِ وام هستند و كه مىخواهيم تصميم بگيريم به آن ها وام بدهيم يا خير

	خانه از خود دارد	چند سال مشتری بانک است
new_1	1	۲/۵
new_2	0	۲

	(5,0)	(Par)	المون المون	العدر موسر موسر المسترى ها
		يخفر سلامتي	واعراسوه	25 31 615
#1	1	3	بلم	11-11+1215 -31=015
#2	Θ	1	منه	11-01+12,5-11=2,5
#3	1	115	نہ	11-11+12,5-1,51=0
#4	1	5	۲٠.	11-11+ 125-51-21
#5	0	2	Nie.	11-01+1215-21=0
#6	θ	315	مير	11-01+1215-3,51=2

فاصله همسایه

• روش Euclidean

• روش Manhattan

• روش Minkowski

$$\sqrt{\sum_{i=1}^k (x_i - y_i)^2}$$

$$\sum_{i=1}^{k} |x_i - y_i|$$

$$\left(\sum_{i=1}^k (|x_i - y_i|)^q\right)^{\frac{1}{q}}$$

• روش Hamming

$$D_{H} = \sum_{i=1}^{k} |x_{i} - y_{i}|$$

$$x = y \to D = 0$$

$$x \neq y \to D = 1$$

X	Υ	Distance
Male	Male	0
Male	Female	1

• در روش Kنزدیک ترین همسایه، انتخاب بهترین مقدار برای Kبهتر است با اولین برسی داده ها انجام شود. به طور کلی، یک مقدار بزرگ Kدقیق تر است زیرا نویز کلی را کاهش می دهد اما هیچ تضمینی برای اعتبار آن وجود ندارد. اعتبار سنجی متقاطع یکی دیگر از راه های به دست آوردن یک Kخوب با استفاده از یک مجموعه داده مستقل برای اعتبار سنجی Kمی باشد. به لحاظ تجربه، Kمطلوب برای بیشتر مجموعه داده ها بین K تا ۱۰ است. این نتایج بسیار بهتر از K

- هدف: ایجاد یک مدل نزدیک ترین همسایه در پایتون تا تعیین کند که آیا داوطلبان در یک دانشگاه معتبر پذیرفته می شوند یا خیر.
  - دو نتیجه احتمالی وجود دارد: پذیرفته شده (۱) در مقابل رد شده (۰)
  - سپس می توان یک رگرسیون لجستیک در پایتون ایجاد کرد ، جایی که:
- متغیر وابسته نشان می دهد که آیا فرد پذیرفته می شود. و ۳ متغیر مستقل نمره GMAT، معدل (GPA)و سالها سابقه کار هستند

gmat	gpa	work_experience	admitted
780	4	3	1
750	3.9	4	1
690	3.3	3	0
710	3.7	5	1
680	3.9	4	0
730	3.7	6	1
690	2.3	1	0
720	3.3	4	1
740	3.3	5	1
690	1.7	1	0
610	2.7	3	0
690	3.7	5	1
710	3.7	6	1
680	3.3	4	0
770	3.3	3	1
610	3	1	0
580	2.7	4	0
650	3.7	6	1
540	2.7	2	0
590	2.3	3	0
620	3.3	2	1
600	2	1	0
550	2.3	4	0
550	2.7	1	0
570	3	2	0
670	3.3	6	1
660	3.7	4	1
580	2.3	2	0
650	3.7	6	1
660	3.3	5	1
640	3	1	0
620	2.7	2	0
660	4	4	1
660	3.3	6	1
680	3.3	5	1
650	2.3	1	0
670	2.7	2	0
580	3.3	1	0
590	1.7	4	0
690	3.7	5	1

بخش اول:داده ها

```
import pandas as pd
candidates = {'gmat':
[780,750,690,710,680,730,690,720,740,690,610,690,710,680,770,610,580,650,540,590,620,600,550,550,570,670,660,580,650,660,6
40,620,660,660,680,650,670,580,590,690],
'gpa':
[4,3.9,3.3,3.7,3.9,3.7,2.3,3.3,3.3,1.7,2.7,3.7,3.7,3.7,3.3,3.3,2.7,3.7,2.7,2.3,3.3,2.2,3,2.7,3,3.3,3.7,2.3,3.7,3.3,3,2.7,4,3.3,3.3,2.3,2.7,3.3,1.
'work experience': [3,4,3,5,4,6,1,4,5,1,3,5,6,4,3,1,4,6,2,3,2,1,4,1,2,6,4,2,6,5,1,2,4,6,5,1,2,1,4,5],
'admitted': [1,1,0,1,0,1,0,1,1,0,0,1,1,0,1,0,0,1,0,0,1,0,0,0,1,1,0,1,1,0,0,1,1,1,0,0,0,0,1]
df= pd.DataFrame(candidates,columns= ['gmat', 'gpa', 'work_experience', 'admitted'])
X = df[['gmat', 'gpa', 'work experience']]
y = df['admitted']
```

df.head()

بخش دوم: مقیاس کردن داده ها

```
df.head()
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
scaler = StandardScaler()
scaler.fit(df.drop('admitted',axis=1))
scaled features = scaler.transform(df.drop('admitted',axis=1))
df feat = pd.DataFrame(scaled features,columns=df.columns[:-1])
df feat.head()
```

بخش سوم:فراخوانی مدل نزدیک ترین همسایه

from sklearn.model_selection import train_test_split from sklearn.neighbors import KNeighborsClassifier

```
X_train,X_test,y_train,y_test=
train_test_split(scaled_features,df['admitted'],test_size=0.30)

model = KNeighborsClassifier(n_neighbors=1)
model.fit(X_train,y_train)
y_pred=model.predict(X_test)
print(y_pred)
```

بخش چهارم: تعیین تعداد همسایه بهینه

```
import numpy as np
error rate = []
# Might take some time
for i in range(1,28):
  model = KNeighborsClassifier(n neighbors=i)
  model.fit(X_train,y_train)
  pred_i = model.predict(X_test)
  error rate.append(np.mean(pred i != y test))
```

بخش پنجم: رسم نمودار

```
import matplotlib.pyplot as plt
plt.figure(figsize=(10,6))
plt.plot(range(1,28),error_rate,color='blue', linestyle='dashed', marker='o',
     markerfacecolor='red', markersize=10)
plt.title('Error Rate vs. K Value')
plt.xlabel('K')
plt.ylabel('Error Rate')
plt.show()
```

نرمل سازی داده ها

$$Z = \frac{x - xmin}{xmax - xmin}$$

داده اولیه	داده نرمال شده
۲.	١
١٥	•/٧۵
١.	•/۵
۵	٠/٢٥
•	*

تمرین: با توجه به جدول زیر قیمت یک آپارتمان ۷۰ متری، یک اتاق، طبقه دوم، ۱۷ سال ساخت در منطقه ۲ را تخمین بزنید.

	aثراژ	تعداد اتاقb	caقبط	سال ساختd	وطقهن	قيمت
1	9.	۲	۴	١.	١	۶۲.
۲	٨٠	۲	۲	۵	١	94.
٣	۴.	١	١	10	١	٣۶.
۴	٧۵	۲	۲	۵	۲	1170
۵	٩.	٣	۴	١.	۲	114.
9	٣٥	١	١	۲	۲	۵۶.
٧	۵۰	١	٣	١.	۲	٧
А	٨٠	۲	۵	۵	٣	19
٩	1	٣	۴	١.	٣	١٨٠٠
١.	۵۰	١	١	۲	٣	1